

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

Зміст

ПРИВІТАННЯ ПРЕЗИДЕНТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ» АКАДЕМІКА С. В. КІВАЛОВА.....	22
---	----

СЕКЦІЯ 1. ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ, ФІНАНСОВОГО ПРАВА

<i>Ківалов Сергій Васильович</i> СПІВВІДНОШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОВИХ ЗАХОДІВ ІЗ СУМІЖНИМИ КАТЕГОРІЯМИ.....	24
<i>Тодошак Олег Володимирович</i> ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЗА ЯКІСТЬ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ НУ «ОЮА»).....	26
<i>Біла-Тіунова Любов Романівна</i> ОКОЕМІ АСПЕКТИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ.....	29
<i>Білоус-Осін Тетяна Ігорівна</i> ПРАВОВА ПРИРОДА АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ.....	32
<i>Голоядова Тетяна Олексіївна</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОДАТКОВИХ ПЕРЕВІРОК В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	34
<i>Даниленко-Негара Юлія Сергіївна</i> ЩОДО ПИТАННЯ ЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ ПОВЕДІНКИ ПУБЛІЧНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ	36
<i>Закаленко Олена Василівна</i> ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЕФЕКТИВНОГО СУДОВОГО ЗАХИСТУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ	38
<i>Козачук Діана Анатоліївна</i> МОРАЛЬНІ ЗАОХОЧЕННЯ ЯК МЕТОД СТИМУЛЮВАННЯ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ.....	41
<i>Маслова Яна Іванівна</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ КОМПЕТЕНЦІЇ КОМПЕТЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ	44
<i>Негара Родіон Віталійович</i> ПОСАДОВІ ОСОБИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА В АНТИКОРУПЦІЙНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ	46
<i>Неугодніков Андрій Олександрович</i> ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	48
<i>Осадчий Анатолій Юрійович</i> ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ НОРМ, ЯКІ ВСТАНОВЛЮЮТЬ АДМІНІСТРАТИВНІ ПРОЦЕДУРИ, В СИСТЕМІ ПРАВА	50
<i>Панфілов Олег Євгенович</i> ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОПОДАТКУВАННЯ ІТ-КОМПАНІЙ.....	52
<i>Сандул Яна Миколаївна</i> НАЧАСНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	55
<i>Сідор Михайло Іванович</i> БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ	56
<i>Слободянюк Марина Анатоліївна</i> ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ, ЩО НАДАЮТЬСЯ ОРГАНАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	59
<i>Стрельников Андрій Вікторович</i> ПРОБЛЕМИ ВІДНЕСЕННЯ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ДО СУБ'ЄКТІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	61
<i>Фролова Євгенія Ігорівна</i> ЩОДО СУТНОСТІ ЗАХОДІВ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРИМУСУ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	63
<i>Манчул Марія-Діана Дмитрівна</i> НАУКОВІ ПОГЛЯДИ НА ПРАВОВУ ПРИРОДУ ФОНДУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ДЛЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ...	66
<i>Назарчук Анастасія Валеріївна</i> ДО ПИТАННЯ СУТНІСНО-ПОНЯТІЙНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ.....	68
НЕОДНОРІДНІСТЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ СУБ'ЄКТНОСТІ ОЦІНЮВАЧІВ ТА ЕКСПЕРТІВ	70
<i>Новак Анастасія Олександрівна</i> ПРОБЛЕМИ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВОГО СПОРУ	73
<i>Піть Ігор Юрійович</i> ПРОБЛЕМА ОКРЕСЛЕННЯ СУБ'ЄКТНОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ....	75
<i>Пономаренко Віталій Віталійович</i> НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК РОЗПОРЯДНИК БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ	78

НАЧАСНІ ПИТАННЯ РЕФОРМУВАННЯ СТРУКТУРИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

24 серпня 1991 року Україна була проголошена незалежною демократичною державою.

Становлення та формування Збройних сил України збігається з проголошенням незалежності України та зумовлене процесами державотворення, загальними тенденціями військового будівництва, дією зовнішньополітичних чинників.

Конституційні та законодавчо визначені принципи є базою побудови адміністративно-правового статусу Збройних Сил України як суб'єкта забезпечення національної безпеки і оборони України. Реалізуючи гарантії провадження діяльності адміністративно-правовий статус Збройних Сил України узгоджується з адміністративно-правовим статусом інших суб'єктів забезпечення національної безпеки і оборони України під час їх взаємодії.

Впровадження керівних принципів і напрямів діяльності суб'єктів публічного адміністрування національної безпеки і оборони України для своєчасного виявлення та нейтралізації реальних і потенційних загроз національним інтересам ґрунтується на удосконаленні законодавства, розробці стратегій безпеки і воєнної доктрини України.

Захист національних інтересів, як безумовна необхідність для створення умов існування і розвитку особи, суспільства і держави є головною метою державної політики з питань національної безпеки яка нерозривно пов'язана із спрямованістю публічного адміністрування у сфері національної безпеки [1].

Збройні Сили України як суб'єкт владних повноважень національної безпеки і оборони України мають свій особливий правовий статус, зумовлений специфічною структурою, системою підпорядкування та взаємовідносин між її окремими складовими частинами (органами, підрозділами управління) та суспільством, повноваженнями та місцем у державному механізмі.

Постійна загроза національній безпеці України, державному суверенітету, територіальній цілісності, безпеці громадян України – щоденний виклик сектору безпеки і оборони. У стримуванні збройної агресії проти України провідну роль відіграють Збройні Сили України. Конституція України визначає, що «оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України» [2].

Початок агресії Росії проти України – безумовний виклик для Збройних Сил України та перевірка на вірність Військовій присязі та відданість народу України, що означив новий етап осмислення змісту правового статусу Збройних сил України та їх ролі у гарантуванні національної безпеки держави.

Результатом комплексного перегляду адміністративно-правового статусу та проведеного реформування Збройних Сил України за останнє десятиріччя став перегляд існуючих та прийняття нових нормативно-правових актів щодо здійснення керівництва силами оборони, запровадження Ставки Верховного Головнокомандувача, утворення окремих родів сил та окремих родів військ, уточнення функцій Генерального штабу ЗС України на стратегічному, оперативному й тактичному рівнях.

Структуру Збройних Сил України сьогодні складають: Генеральний штаб Збройних Сил України, Командування об'єднаних сил Збройних Сил України, Сухопутні війська, Повітряні Сили, Військово-Морські Сили та органи військового управління, з'єднання, військові частини, вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, установи та організації, що не належать до видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України [3]. Також до структури Збройних Сил України входять окремі роди сил Збройних Сил України, командування яких утворені в процесі здійснення етапів реформи Збройних

Сили України. Це Сили спеціальних операцій, Сили територіальної оборони, Сили логістики, Сили підтримки, Медичні сили, Десантно-штурмові війська, Війська зв'язку та кібербезпеки. Офіційного закріплення окремі роди сил Збройних Сил України набули з прийняттям ЗУ «Про основи національного супротиву» [4].

Крім того, на виконання Указу Президента України Кабінетом Міністрів України із залученням Генерального штабу Збройних Сил України розпочаті заходи та здійсненні вагомі кроки щодо утворення Сил безпілотних систем як окремого роду сил у структурі Збройних Сил України [4]. Враховуючи нагальність питання нарощування спроможностей Збройних Сил України найближчим часом відповідні пропозиції будуть розглянуті Радою національної безпеки і оборони України.

Здійснення заходів реформування Збройних Сил України до вимог реалій, у яких опинилась держава не можливе без удосконалення їх адміністративно-правового статусу. Забезпечення належного рівня ефективності публічного адміністрування у сфері національної безпеки є маркером потенціалу держави.

Публічне адміністрування у ЗСУ є цілеспрямованою діяльністю суб'єктів забезпечення національної безпеки і можна впевнено стверджувати сьогодні має не тільки стратегічне, а навіть доленосне значення для майбутнього нашої держави.

Список використаних джерел

1. Ларін С. Теоретичні аспекти дослідження категорії «національна цінність» як складової системи забезпечення національної безпеки. *Актуальні проблеми державного управління*. 2015. Вип. 4. С. 26–30.

2. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР (ред. від 01.01.2020 р. № 27-IX). URL: www.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-bp#Text (дата звернення 20.03.2024).

3. Про Збройні Сили України : Закон України від 06.12.91 р. № 1934-XII (ред. від 23.03.2023 р. № 2952-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1934-12/ed20230323#Text> (дата звернення 20.03.2024).

4. Про нарощування спроможностей сил оборони : указ Президента України від 06.02.2024 р. № 51/2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/51/2024#Text> (дата звернення 20.03.2024).

5. Про основи національного спротиву : Закон України від 16.07.2021 р. № 1702ІХ (ред. від 23.03.2023 р. № 3022-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text> (дата звернення 20.03.2024).

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, Збройні Сили України, Міністерство оборони України, інформація, оборона, національна безпека.

Keywords: administrative and legal status, Armed Forces of Ukraine, Ministry of Defense of Ukraine, information, defense, national security.

Сідор Михайло Іванович

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права, кандидат юридичних наук, доцент*

БЮДЖЕТНА ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ В УКРАЇНІ

Одним із головних факторів, що впливає на ефективність та дієвість економічної політики держави, є раціональна та збалансована бюджетна система, яка забезпечує розподіл значних фінансових ресурсів. Від напрямів їх спрямування і способів використання певним чином